

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/55/2021
Identifikačné číslo spisu: 5719010970
Dátum vydania rozhodnutia: 04.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5719010970.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí 4. augusta 2021 v Bratislave v trestnej veci obvineného W. Z. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 2T/94/2019, o dovolaní, ktoré podal obvinený W. Z., zastúpený obhajcom JUDr. Tomášom Zbojom (advokát so sídlom v Martine), proti rozsudku Okresného súdu Martin z 24. septembra 2019, sp. zn. 2T/94/2019 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. Z. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Martin na verejnom zasadnutí konanom 24. septembra 2019, po tom, čo uznesením z toho istého dňa postupom podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku schválil dohodu o vine a treste, uzatvorenú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Martin a obvineným W. Z., rozsudkom, sp. zn. 2T/ 94/2019 rozhodol, že obvinený W. Z. je vinný zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

- dňa 08.06.2019 v čase približne o 22.17 hod v obci K. na asfaltovej ceste prechádzajúcej cez obec pred rodinným domov č. XX, pristúpil k B. Y., ktorého požiadal o cigaretu, tento mu ju odmietol dať, načo ho obvinený fyzicky napadol takým spôsobom, že ho bezdôvodne udrel päsťou do oblasti tváre, na čo poškodený padol na chrbát na zem vedľa cesty, následne kričal, po poškodenom, aby mu dal všetko, čo má vo vreckách, kolonom ho pritlačil k zemi a rukami prezrel vrecká nohavíc poškodeného, pričom mu B. Y. chytil obidve ruky v oblasti zápästia, kde sa mu obvinený vytrhol a z pravého predného vrecka nohavíc odcudzil dve bankovky v hodnote XX eur, drobné mince v hodnote X eur a z ľavého predného vrecka nohavíc krabičku cigariet zn. MARS, pričom si uvedené veci vzal a z miesta odišiel, úderom do oblasti tváre B. Y. spôsobil drobné zranenia, a to oderky kože nad ľavým okom, oderky kože v oblasti nosa, na malíčku ľavej ruky a bolestivosť v oblasti rebier vľavo, kde uvedené zranenia si nevyžadovali lekárske ošetrenie, čím B. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt I. - Q., vznikla škoda vo výške XX eur.

Za to bol obvinený W. Z. odsúdený:

Podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l) Trestného zákona v pomere k § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, § 39 ods. 4 Trestného zákona, na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona súd uložil obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ambulatnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obvinenému W. Z., nar. XX.XX.XXXX v Q., trvale bytom K. XX, okr. Q., uložil povinnosť nahradiť poškodenému B. Y., nar. XX.XX.XXXX v Q., trvale bytom I. - Q., prechodne bytom I., Y. XX, škodu vo výške XX eur (slovom: B. eur).

Predmetný rozsudok Okresného súdu Martin o schválení dohody o vine a treste nadobudol právoplatnosť, s poukazom na ustanovenie § 334 ods. 5 Trestného poriadku jeho vyhlásením, teda 24. septembra 2019.

Obvinený W. Z. podal prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Martin z 24. septembra 2019, sp. zn. 2T /94/2019, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, z dôvodu uvedenom v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na jeho obhajobu.

Vo vzťahu k rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, obvinený v dovolaní, ktoré podal najskôr samostatným podaním z 1. marca 2021, namietal porušenie práva na obhajobu, pretože mu bol uložený neprímerane prísny trest. Okresný súd podľa jeho názoru pochybil, keď mu pri aplikácii §§ 39 ods. 2 písm. d), 39 ods. 4 Trestného zákona uložil trest v trvaní 32 mesiacov, hoci mu trest mohol uložiť najviac vo výmere 24 mesiacov. S uzatvorením dohody o vine a treste súhlasil len preto, že mu bolo sľúbené zníženie trestu. Zdôraznil, že násilného trestného činu sa dopustil prvýkrát, hoci čin sa nestal tak, ako mu to dáva okresný súd za vinu.

Následne obvinený doplnil dovolanie prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Tomáša Zboja. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok Okresného súdu Martin z 24. septembra 2019, sp. zn. 2T/94/2019 vo výroku o treste zrušil, pretože bolo porušené právo na obhajobu obvineného a vec vrátil okresnému súdu s tým, aby ju v potrebnom rozsahu opäť prerokoval a rozhodol.

Dôvodil tým, že v konaní o dohode o vine a treste neboli zohľadnené všetky podstatné okolnosti majúce vplyv na určenie výšky trestu. Súd sa musí ubezpečiť, či obvinený porozumel zmyslu a účelu navrhovanej dohody a najmä právnym následkom jej schválenia. Obvinený bol presvedčený o tom, že mu bude uložený trest podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona, a to konkrétne trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Obvinený Z. v čase rozhodovania o schválení dohody o vine a treste mal za to, že trest vo výmere 2 roky a 8 mesiacov je trestom zníženým o jednu tretinu pod dolnú hranicu. Očividne tak neporozumel otázkam, na ktoré súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje, a teda nemohol ani súhlasiť s výmerou navrhovaného trestu. Podľa dovolateľa si súd mal v konaní zabezpečiť všetky spisy o predchádzajúcich odsúdeniach obvineného, pretože len z ich obsahu by mohol zistiť prípadné mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov a obvinený mal mať možnosť sa k nim vyjadriť. Súd len oboznámil odpis registra trestov, z ktorého nie vždy je jasné, či pri postupne ukladaných trestoch išlo o recidívu alebo súbeh. Namietal, že v dovolaní napadnutom rozsudku absentujú dôvody, ktoré viedli súd k uloženiu trestu vo výmere 2 roky a 8 mesiacov.

K podanému dovolaniu sa vyjadril aj prokurátor Okresnej prokuratúry Martin, ktorý uviedol, že v konaní okresného súdu nie je možné v žiadnom prípade vzhľadnúť skutočnosti, ktoré by svedčali pre

vyslovenie zásadného porušenia práva obvineného na obhajobu. Poukázal na to, že obvinený bol v konaní zastúpený obhajcom, s ktorým mal možnosť sa radiť a v každom štádiu konania bol riadne poučený. Súdom uložený trest bol výsledkom konania dohody o vine a treste a tento bol obvineným akceptovaný. Rozhodnutie okresného súdu považuje za zákonné. Navrhol dovolanie zamietnuť (správne odmietnuť), lebo neboli naplnené a preukázané dovolacie dôvody, ako ich prezentuje obvinený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania na úvod skúmal, či boli splnené primárne podmienky uvedené v ustanovení § 368 a nasl. Tr. por. na začatie dovolacieho konania, a to predsedníčkou senátu (§ 378 Tr. por.), pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo bolo podané neoprávnenou osobou [§ 382 písm. b) Tr. por.].

Podľa § 370 ods. 1 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v neprospech obvineného, možno ho podať do šiestich mesiacov od doručenia rozhodnutia súdu prokurátorovi. Ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že dovolanie bolo podané včas.

V súvislosti s dovolaním podaným proti rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že dohoda o vine a treste je osobitným druhom konania, ktorý je upravený v siedmej hlave Trestného poriadku. Význam konania o dohode o vine a treste spočíva najmä v tom, že správne vedené a štruktúrované dohody sú prospešné tak pre obvineného, ako aj pre spoločnosť. Podstata tohto inštitútu spočíva v tom, že dochádza k uzavretiu obojstranne výhodnej dohody medzi prokurátorom a obvineným o spôsobe ukončenia trestnej veci, pričom táto dohoda následne podlieha schváleniu súdu. Týmto konaním sa obvinený vzdáva práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom na hlavnom pojednávaní a trest mu súd ukladá bez dokazovania viny po tom, ako kladne odpovie na verejnom zasadnutí pred súdom na zákonom taxatívne stanovené otázky uvedené v ustanovení § 333 ods. 3 Trestného poriadku pod písmenami a) až j).

Kladnou odpoveďou na otázku uvedenú v ustanovení § 333 ods. 3 písm. j) Trestného poriadku sa obvinený okrem iného vzdáva aj práva podať proti rozsudku o schválení dohody o vine a treste riadny opravný prostriedok (odvolanie).

Z dikcie ustanovenia § 334 ods. 4 Trestného poriadku síce vyplýva možnosť podať dovolanie proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste, a to z dôvodu uvedenom v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, avšak v tomto ustanovení, ako ani v ďalších ustanoveniach siedmej hlavy Trestného poriadku, týkajúcich sa konania o dohode o vine a treste nie je uvedené, kto je osobou oprávnenou na podanie dovolania pre tento špecifický prípad.

Táto otázka bola vyriešená na zasadnutí trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, kde bolo schválené rozhodnutie Najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Tdo 32/2007, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2008 pod číslom 58, z ktorého vyplýva, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o schválení návrhu na dohodu prokurátora a obvineného o vine a treste a ktorý nadobudol právoplatnosť vyhlásením, môže podať dovolanie iba minister spravodlivosti z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a ods. 2 Trestného poriadku [v zmysle novely Trestného poriadku č. 262/2011 Z. z. účinnej od 1. septembra 2011 možno § 334 ods. 4 Trestného poriadku podať dovolanie proti rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste už len podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

Tento záver Najvyšší súd vyvodil z ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené

v § 369 ods. 5 Trestného poriadku môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Obvinený sa tým, že zákonom predpísaným spôsobom prejavil súhlas so schválením dohody o vine a treste, okrem iného vzdal aj oprávnenia podať proti rozsudku súdu prvého stupňa riadny opravný prostriedok (odvolanie), v dôsledku čoho stratil aj oprávnenie podať proti takému rozhodnutiu dovolanie s poukazom na ustanovenie § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

V posudzovanej veci podal obvinený W. Z. dovolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému pre podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku v zmysle § 369 Trestného poriadku nie je oprávnenou osobou.

Najvyšší súd, s poukazom na vyššie uvedené, na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci dovolanie obvineného W. Z. podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.